

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
E-post: postmottak@krd.dep.no

RIO – Rusmisbrukernes Interesseorganisasjon
Postboks 6609 St Olavs plass
0129 Oslo
E-post: post@rio.no

Husbanken – klage på vedtak om bostøtte - Høring

Klagenemndas kompetanse og virkeområde (§ 1)

RIO er positive til klagenemndas uavhengighet, og ser det som en god løsning at man fra departements nivå ikke kan instruere klagenemnda om lov- eller forskriftstolkning, skjønnsutøvelse, avgjørelse av enkeltsaker eller saksbehandlingen. Dette for å sikre en lik behandling av alle innkommende klager. Samtidig reiser spørsmålet seg om hvem som skal kontrollere at klagenemnda utøver godt skjønn og at loven tolkes på en måte som er innenfor lovens gitte rammer. RIO mener det er en god løsning at departementer kan be klagenemnda se på saken en gang til. Det presiseres at man fra departements nivå ikke har noen mulighet til å påvirke utfallet, kun å be om en ny gjennomgang av saken, fortrinnsvis med andre saksbehandlere enn det som ble brukt i første behandling.

Det er visse saker klagenemnda ikke skal behandle av gode grunner, både fornuftmessig og lovmessig. Imidlertid er det en sak RIO ønsker en forandring i praksis på, og det er på kommunenes vedtak i de saker hvor kommunene tildeler videre de midlene de har fått fra Husbanken hvor det er klagerett etter forvaltningsloven § 28. Kommunestyret er da klageinstans, eller klagenemnd oppnevnt av kommunestyret. Husbankens tildelinger til kommunene er ikke enkeltvedtak og kan ikke påklages. I landets kommuner er det en veldig stor forskjell i praksis på hvordan midlene fra Husbanken distribueres. Noen kommuner låner ut penger til mennesker som ikke kan betjene lån, mens andre kommuner oppfører seg som om det er private gullreserver de disponerer. Når det er kommunen selv som mottar disse klagenemndene, blir det for mye at bukken passer havresekken. I Norge er det ofte veldig tette bånd mellom kommunepolitikere og administrasjonen. Dette vanskeliggjør kommunens behandling av klager rundt disponering av midler gitt fra Husbanken.

Klagenemndas størrelse, sammensetning og oppnevning (§ 2)

RIO støtter forslagene til sammensetningen, og hvis det stilles flere krav til kompetanse for de som skal ivareta brukerinteressene, kan dette bli meget bra. Siden det er mye juridisk fagspråk som foregår i denne nemden er det viktig med brukerrepresentanter som setter seg inn i dette språket og som tør å spørre når man ikke forstår terminologien. Videre skal den som representerer brukerne komme fra en brukerorganisasjon. Det bør byttes ut hvilke brukerorganisasjoner som har en representant i klagenemnda, så ikke kun en organisasjon hele tiden representerer alle brukergruppene.

Husbankens behandling av klagesaken (§ 6)

Følgende er foreslått:

«For at ikke omfanget av saker til klagenemnda skal bli alt for stort, foreslår vi at Husbanken, i tillegg til å gi medhold eller omgjøre vedtak på bostøtte i samsvar med forvaltningsloven §§ 33 og 35, gis kompetanse til å foreta en ny behandling av saken før forberedelse av ordinær klagebehandling for nemnda. Husbankens førstegangsvedtak om bostøtte er maskinelle. Når søker påklager, er praksis i dag at Husbanken gjør nærmere rede for det konkrete avslag, og søker vil ofte forstå bakgrunnen for vedtaket og slå seg til ro med det.»

Samtidig står det dette under § 3:

«I dag er sekretariatet administrativt plassert ved Husbankens hovedkontor. For å ivareta hensynet til uavhengighet, kunne et alternativ være å plassere sekretariatet utenfor forvaltningen, for eksempel til et advokatkontor eller lignende. Imidlertid vil sekretariatsfunksjonen neppe være så stor at det er behov for en selvstendig organisasjon.»

RIO mener disse 2 punktene må sees opp mot hverandre. Hvis det er tvil om sekretariatets uavhengighet på grunn av den fysiske plasseringen, vil det være enda større tvil rundt uavhengig behandling av klager hvis Husbanken selv skal avgjøre hvilke klager som skal gå videre til klagenemda. RIO mener derfor at klagenemda skal ha alle saker uten innblanding av Husbanken. Dette vil sikre brukerne den uavhengige klagebehandling de skal ha i et moderne demokrati.

Klagenemndas behandling av saken (§ 4)

RIO støtter fullt ut det som står her med en liten forandring.

Det står følgende:

«Da bostøtten er en ytelse som skal dekke løpende boutgifter, er det en forutsetning at saksbehandlingstiden ikke blir for lang.»

Klagenemda skal ha en frist for behandling av saken, for det er helt riktig som det står at dette er en ytelse som skal dekke løpende boutgifter. For personer som får medhold i klagen, vil enhver saksbehandlingstid over 2 uker være en for stor påkjenning på økonomien. I mange tilfeller vil en lengre saksbehandlingstid føre til at brukeren må låne penger for å dekke løpende utgifter. Dette sier seg selv er en ond spiral som det er vanskelig å komme ut av. Med dette som bakgrunn mener RIO at saksbehandlingstiden ikke kan overskride 2 uker fra dato klagen er sendt fra bruker.

Med vennlig hilsen

RIO – Rusmisbrukernes Interesseorganisasjon

Skrevet av: Jim Melby

E-post: jim.melby@rio.no